

آقای عزیز شهید ایران

رؤسای قوا روز گذشته در مصلاي تهران ميزبان ۱۰۰ هیأت خارجی
برای ادای احترام به رهبر شهید بودند

عکس: رضا مصطوفیان / ایران

وداع با معلم شهیدان

حسین سیمایی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

بعضی از روزها در امتداد زمان، فراتر از تقویم‌های رسمی ایستاده‌اند؛ روزهایی سرنوشت‌ساز که باید آنها را با کَلک جان بر چیده حافظه یک ملت نگاشت. روزهای وداع با رهبر انقلاب بی‌گمان از ماندگارترین روزهای حافظه تاریخی ایرانیان خواهد شد. روزی که میلیون‌ها انسان فارغ از تفاوت دیدگاه‌ها، سلاقی و پایگاه‌های اجتماعی، خود را در سوگ تکیه‌گاهی عظیم یافته و به بدرقه رهبری شجاع می‌شایند. دهه‌های متمادی است که نام خامنه‌ای عزیز با استقلال، عزت ملی، پیشرفت علمی و امید به آینده ایران اسلامی گره خورده و نام او در امتداد تاریخ و در کنار نام‌هایی نوشته خواهد شد که «ایرانی بودند و برای ایران و در ایران

جان دادند»! آری، همه حاکمان ایران، در ایران وفات نیافته و همه آنها ایرانی نبودند؛ از میان خیل عظیم و فهرست بلند حاکمان و فرمانروایان ایران، بسیاری از ایشان به قتل رسیده‌اند. غالباً به دست رقبای داخلی و بدخواهانی مع الانساف ایرانی! ظاهراً تنها شش یا هفت فرمانروای ایران، به دست دشمن خارجی و غیر ایرانی ترور و کشته شده‌اند. نام بلند قائد شهید، بر تارک تاریخ بدین صفت مکتوب شد. برای ما جامعه دانشگاهی این فقدان جانسوز علاوه بر از دست دادن یک رهبر سیاسی؛ فقدان معلمی فرزانه و حکیمی ژرف‌نگر است که دانشگاه را نه صرفاً مجموعه‌ای از سازه‌ها، کلاس‌ها و آزمایشگاه‌ها، بلکه «قلب» تپنده و پیشران آینده ایران» می‌دانست. در منظومه فکری و سیره عملی ایشان، دانشگاه «کارخانه انسان‌سازی» بود. ایشان همواره بر

این حقیقت قرآنی و روایی تأکید داشت که علم منقطع از عمل و نیاز جامعه، راه به مقصد نمی‌برد؛ چنان‌که در لسان روایات مکرر آمده است: اللَّهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَع. در نگاه رهبر شهید، ارزشمندی علم با «سودمندی» گره خورده بود. علمی که در خدمت کرامت انسان، پیشرفت کشور، بسط عدالت و گره‌گشایی از نیازهای جامعه قرار گیرد. آنچه امروز در ادبیات آموزش عالی جهان تحت عنوان «مسئولیت اجتماعی دانشگاه» شناخته می‌شود، در واقع امتداد خطی همین اندیشه ناب است. دانشگاه نباید به محبوس کردن دانش در قفسه کتابخانه‌ها بسنده کند؛ بلکه باید در متن زندگی مردم جاری باشد، برای چالش‌های کلان‌مقیاسی راه‌حل‌های علمی ارائه دهد، امید اجتماعی بیاورند و پشتوانه‌ای مطمئن برای آینده کشور باشد. این نگاه راهبردی، میراث گرانقدری

است که امروز صیانت از آن بر همه ما یک فرض و تکلیف ملی و الهی است. امروز جهان بیش از هر زمان دیگری به نور علم و توأماتی علم و اخلاق نیاز دارد. اما همزمان، بیش از هر دوره‌ای از «علم بی‌اخلاق» و «دانش تهی از فضیلت» آسیب دیده است. فناوری به همان اندازه که می‌تواند احیاگر جان انسان‌ها باشد اگر از چشمه اخلاق و ایمان سیراب نشود ابزار دست مستکبران برای سلب حیات از انسان‌های بی‌گناه خواهد شد. همان دانشی که می‌تواند دانشگاه و مدرسه را آباد سازد در غیاب وجدان بشری، مایه ویرانی و هجمه به ساحت‌های علم و معرفت می‌شود. همان دانشی که در نهایت منجر به موشک بر سر میناب و مدرسه شجره طیبه می‌گردد! دیگر پیش چشم ما نهاد که توسعه علمی

اگر مقید به وجدان انسانی و اخلاق متعالی نباشد فرجامی جز شقاوت بشر نخواهد داشت؛ چنانچه قرآن نیز تنها برای مؤمنان و اهالی اخلاق نافع است و نه برای اهالی ظلم: «و لا یزید الظالمین الا خساراً». اگر قرار است این وداع شکوهمند برای جامعه دانشگاهی معنایی فراتر از یک سوگ ملی داشته باشد، آن معنا چیزی جز تجدید قوا برای مرجعیت علمی و جهش علمی و تعهد به مسئولیت اجتماعی دانشگاه نیست؛ امروز بیش از هر زمان دیگر متکی بر آیه شریفه «فَاِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ» باید کمر همت ببندیم و نشان دهیم که دانشگاه نهادی مسئولیت‌پذیر در قبال سرنوشت کشور، رفاه مردم و آینده نسل‌های فرداست. این تشییع و بدرقه تاریخی، تجلی عینی اقتدار، همبستگی و عزت ملی ایرانیان و بازتابی از پیوند وثیق و مستحکم ملت با

رهبری است. حضور پرشور و میلیونی مردم در این عرصه نه یک آیین عاطفی صرف، بلکه نمایش باشکوهی از «سرمایه اجتماعی» یک ملت بیدار است. ملت شریف ایران بارها در بزنگاه‌های سخت تاریخی اثبات کرده است که در راستای پاسداری از هویت مشترک و تمامیت میهن، تفاوت‌ها را کنار نهاده و در برابر هر نیروی بیرونی، ید واحده و سد سدید خواهند بود. من به عنوان عضوی از خانواده بزرگ دانشگاهی کشور، چشم به آینده دوخته‌ام. به دانشجویی می‌اندیشم که امروز با چشمانی بارانی در این محفل سوگ ایستاده و فردا باید در پشت میز کلاس، آزمایشگاه، کتابخانه و پارک‌های علم و فناوری با گام‌هایی راسخ برای آبادانی ایران مجاهدت کند. به استادان گرانقدری که علاوه بر انتقال اقتدار، همبستگی و عزت ملی ایرانیان و متعهد و آرمان‌خواه را بر دوش دارد.